

Sygn. akt: I C 1539/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Krystian Szelağ
Protokolant:	Sekretarz sądowy Dominika Orzepowska

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2024 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa K. J.**

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. odstępuje od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

UZASADNIENIE

Powód K. J. pozwem z dnia 28 grudnia 2022 r. (data wpływu), wobec pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W., wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 1.096.031,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 7 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż niniejszy pozew dotyczy zakupienia przez niego w Oddziale Banku w O. przy ul. (...) instrumentów finansowych w postaci:

- certyfikatów inwestycyjnych serii B36 Funduszu WI Inwestycje Rolne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych;
- certyfikatów inwestycyjnych serii A14 Funduszu (...) L. Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych;
- certyfikatów inwestycyjnych serii A15 Funduszu (...) L. Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.

Powód podał, że przed dokonaniem zakupu był zapewniany przez pracowników Banku, iż na tej inwestycji nie straci, iż jest to inwestycja bezpieczna, zweryfikowana i gwarantowana przez Bank. W konsekwencji, traktował ofertę w zakresie instrumentów finansowych - jako ofertę „bankową”. Powód wskazał, że dotychczas lokował swoje środki

finansowe w bezpiecznych inwestycjach, takich jak lokaty terminowe. Jak wskazał, odniósł wrażenie, że inwestuje w produkt stanowiący substytut lokaty bankowej. Przy okazji przedstawiania produktu powiedziano powodowi o gwarancjach udzielonych przez P. W. (1), działającego w imieniu i na rzecz spółki W (...) S.A., gwarancja ta miała być dużo bardziej opłacalna niż jego dotychczasowe inwestycje w lokaty i gwarantowano jej bezpieczeństwo. Powód podał, iż przedstawiono mu trzy takie gwarancje. Podkreślił, iż nie poinformowano go o tym, że może wystąpić taka sytuacja, że gwarancja nie zadziała, jeśli gwarant – W (...) upadnie. Nie informowano także powoda o tym, iż może zajść taka sytuacja, że nie odzyska zainwestowanych przez siebie pieniędzy. Przed zakupem Certyfikatów nie otrzymał do domu całej dokumentacji z nimi związanej. Dopiero po podpisaniu formularzy zapisu na Certyfikaty zapoznawał się z treścią innych dokumentów. Powód podniósł, iż zrozumienie postanowień warunków emisji i statutu Funduszy, wymaga specjalistycznej wiedzy prawniczej i finansowej, której nie posiadał w momencie zakupu. Powód podkreślił, iż na spotkaniu przedstawiono mu także karty Funduszu Inwestycyjne Rolne oraz Funduszu L. Polskie, w którym wskazane były stopa zwrotu od początku działalności funduszu, elementy, które mają kluczowy wpływ na zwrot z inwestycji, wartość aktywów, opis działalności W (...), opis funduszu, opis polityki inwestycyjnej funduszu, podstawowych informacji o funduszu oraz aktualnej wyceny certyfikatów. Powód podniósł, że działając jako osoba posiadająca status konsumenta, niemająca pogłębionej wiedzy na temat inwestowania w certyfikaty inwestycyjne, zaufał w pełni, że produkt zaoferowany mu przez bank jest bezpieczny, o jasno określonych kryteriach wykupu i braku możliwości odmówienia mu zapłaty zainwestowanej kwoty. Jako podstawę prawną żądania powód podaje w pierwszej kolejności art. 415 k.c. i art. 430 k.c. Podał, iż bank naruszył normy zawarte w § 13, § 15 ust. 1, § 16 ust. 1, 2 oraz 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1078).

Powód zarzucił także pozwanemu naruszenie:

- art. 83a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi z 29 lipca 2005 r. (Dz.U.2021.328) – w brzmieniu obowiązującym w dacie nabywania certyfikatów;
- art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2007 Nr 50, poz. 331, w brzmieniu obowiązującym wg stanu na dzień 26 września 2016 r.;
- naruszenie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym: art. 4, art. 5, art. 12 ust. 1 pkt 4.

W ocenie strony powodowej sposób dystrybucji certyfikatów przez pozwany bank prowadzi do wniosku, iż sama czynność dokonanej zapisu na certyfikaty była z mocy prawa nieważna, albowiem sprzeczna z zasadami współzycia społecznego (pozew k. 4-12).

W odpowiedzi na pozew **pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W.** wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że powództwo Powoda jest bezzasadne i powinno zostać oddalone w całości. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia o odszkodowanie za rzekome stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych oraz roszczeń opartych o odpowiedzialność deliktową. W ocenie pozwanego Powód powinien był dowiedzieć się o powstaniu rzekomej szkody już w listopadzie 2017 roku, a najpóźniej w 2018 r. Niezależnie od powyższego Powód z pewnością powinien poznać wiedzę o ww. okolicznościach już dnia 9.03.2018 r., gdy Likwidator poinformował w swoim komunikacie o ogłoszeniu wystąpienia przesłanki rozwiązania Funduszy i rozpoczęciu ich likwidacji.

Pozwany wskazywał na okoliczności wykluczające jego odpowiedzialność co do zasady za rzekomą szkodę opisaną Pozwem:

a. Pozwany nie podlegał opisanym w Pozwie obowiązkom, jego zachowanie nie nosi znamion bezprawności, a przez to nie można mu przypisać odpowiedzialności za przedstawioną w Pozwie rzekomą szkodę;

b. Pozwany zaprzecza, że działał w sposób nierzetelny i że nie przekazał Powodowi wszystkich informacji o inwestycji w Certyfikaty, zgodnie z rzeczywistym stanem, co wyklucza przypisanie Pozwanej odpowiedzialności wynikającej z przepisów o nieuczciwych praktykach rynkowych, odpowiedzialności deliktowej na zasadach ogólnych czy ewentualnie odpowiedzialności kontraktowej;

c. Pozwany zaprzecza, że świadczył na rzecz Powoda usługi doradztwa inwestycyjnego czy jakiegokolwiek inne usługi maklerskie;

d. Pozwany zaprzecza, że zawarł z Powodem jakąkolwiek umowę, przez co Powód nie może żądać odszkodowania na podstawie przepisów o odpowiedzialności kontraktowej;

e. Pozwany nie dokonał z Powodami żadnej czynności prawnej przez co Powód nie może żądać stwierdzenia nieważności umowy;

f. Pozwany zaprzecza, że Powód poniósł jakąkolwiek szkodę w niniejszej sprawie oraz, że rzekoma szkoda pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem Pozwanej.

Pozwany wskazał, że nie ma żadnego związku z zarządzaniem Funduszami ani z ich złą sytuacją finansową. Pozwana w momencie przedstawiania oferty Funduszy nie miała informacji o tym, że sytuacja finansowa Funduszy doprowadziła do ich likwidacji, gdyż nie mogła przewidzieć, że majątek Funduszy zostanie zdefraudowany w wyniku przestępstwa. Powód otrzymał oferty inwestycji w Certyfikaty od Funduszy, zawarł umowy z Funduszami, zapłacił cenę za nabycie Certyfikatów bezpośrednio na rzecz Funduszy. Tymczasem Powód stara się przedstawić sytuację w taki sposób, jakby to Pozwana była odpowiedzialna za wyemitowane Certyfikaty i za sytuację majątkową Funduszy. Powód wpłacił środki na rzecz Funduszy, a nie Banku na podstawie umowy zawartej z Funduszami a nie z Bankiem. Fundusze nie wywiązały się z zawartych umów i nie wykupiły od Powoda Certyfikatów zgodnie z żądaniami. W szczególności, Pozwana w żaden sposób nie decydowała, ani nawet pośrednio nie miała wpływu na wartość Certyfikatów, które posiada Powód, ponieważ obejmuje je tajemnica funduszy inwestycyjnych. Powód w całkowitym oderwaniu od stanu prawnego próbuje dochodzić odszkodowania od Pozwanej na zasadach przypominających odpowiedzialność ubezpieczyciela czy gwaranta. Z przedstawionego stanu faktycznego wynika zatem, że Powód, błędnie kwalifikuje podstawę swojego roszczenia jako odpowiedzialność deliktową, w oparciu o przepisy dot. nieuczciwych praktyk rynkowych czy z wywodzonej bez podstaw umowy doradztwa inwestycyjnego, gdy w rzeczywistości przedstawione do rozstrzygnięcia żądanie wynika z odpowiedzialności kontraktowej Funduszy. Pozwany podniósł, że Fundusze oraz ich majątek są obecnie likwidowane przez likwidatora, pełniącego funkcję Depozytariusza Funduszu, czyli Raiffeisen Bank (...). Jest to informacja o tyle istotna, że, Po pierwsze, wskazuje, że Powód żąda zaspokojenia w niewłaściwym trybie, gdyż to żądanie będzie procedowane w toku likwidacji, po drugie, Pozwana nie jest legitymowana biernie, gdyż roszczenie powinno być dochodzone od Funduszy, wreszcie po trzecie, Powód nie poniósł szkody, gdyż na obecnym etapie majątek Funduszy jest dopiero w likwidacji (odpowiedź na pozew k. 127-149).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

WI Inwestycje Rolne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz WI L. Polskie Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych były funduszami inwestycyjnymi zamkniętych aktywów niepublicznych, utworzonymi i działającymi na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych.

Emitentem przedmiotowych certyfikatów inwestycyjnych był WI Inwestycje Rolne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz WI L. Polskie Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych. Funkcją depozytariusza a obecnie likwidatora pełni (...) Bank (...) S.A.

Fundusze były zarządzane i reprezentowane przez F. T. Funduszy Inwestycyjnych S.A. (...) portfelem inwestycyjnym Funduszu zostało powierzone przez Towarzystwo (...) S.A, który prowadził zapisy na certyfikaty inwestycyjne. (...)

S.A. na podstawie art. 81a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, powierzył czynności przyjmowania zapisów na certyfikaty inwestycyjne (...) Banku (...) S.A., a pozwany pełnił rolę agenta (...) S.A.

(dowód: statut (...) L. Polskie Fundusz Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych k. 40-48, statut WI Inwestycje Rolne Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych k. 49-71v.)

Powód złożył w dniu 8 marca 2016 r. zapis na 399 certyfikatów „rolnych” serii B36 za łączną kwotę 597.708,38 zł, z czego kwota 574.719,60 zł stanowiła wymaganą kwotę wpłaty na certyfikaty oraz kwota 22.988,78 zł stanowiła opłatę manipulacyjną za wydane certyfikaty.

W tym samym dniu powód zakupił 303 certyfikaty „leśne” serii A14 za łączną kwotę 298.774,73 zł, z czego kwota 287.283,39 zł stanowiła wymaganą kwotę wpłaty na certyfikaty oraz kwota 11.491,34 zł stanowiła opłatę manipulacyjną za wydane certyfikaty.

W dniu 7 kwietnia 2016 r. powód kupił 202 certyfikaty „leśne” serii A15 za łączną kwotę 199.548,69 zł, z czego kwota 191.873,69 zł stanowiła wymaganą kwotę wpłaty na certyfikaty oraz kwota 7.674,95 zł stanowiła opłatę manipulacyjną za wydane certyfikaty.

Dokonując zapisów na powyższe Certyfikaty powód oświadczył, iż znane są mu treści Statutu oraz Warunków Emisji, w tym zasady Certyfikatów.

Przedstawienie produktu oraz złożenie przez powoda zapisu na certyfikaty inwestycyjne miały miejsce w Oddziale Banku w O. przy ul. (...). Każdy formularz zapisu został przyjęty przez pracownika banku (...).

Powód dokonał wpłat z tytułu zapisu na certyfikaty inwestycyjne Funduszu na łączną kwotę 1.096.031,80 zł.

(dowód: propozycja nabycia certyfikatów inwestycyjnych z dn. 7.03.2016 r. k. 31-32, propozycja nabycia certyfikatów inwestycyjnych z dn. 7.04.2016 r. k. 33, formularz zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii B36 k. 34-35v., formularz zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A14 k. 36-37v., formularz zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii A15 k. 38-39v., potwierdzenie wpłaty i wpis do ewidencji uczestników k. 76-78)

P. W. (2) działający w imieniu i na rzecz spółki W (...) S.A. w W. oświadczył, że w związku z zawarciem przez reprezentowaną przez niego spółkę umowę gwarancji z dnia 5 kwietnia 2016 r., reprezentowana przez niego spółka udzieliła posiadaczom certyfikatów inwestycyjnych serii A15, A16 oraz A17 emitowanych przez (...) L. Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z siedzibą we W., gwarancji osiągnięcia wartości odpowiadającej różnicy pomiędzy Wartością Aktywów Netto na Certyfikat w chwili jego wykupu a Wartością Gwarantowaną.

(dowód: akt notarialny Rep. A Nr (...) k. 74-75v.)

W dniu 25 października 2017 r. powód złożył żądanie wykupu certyfikatów inwestycyjnych serii (...) -14 i A-15, emitowanych przez L. Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych.

Tego samego dnia powód zawarł z (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług maklerskich w zakresie certyfikatów inwestycyjnych.

(dowód: żądanie wykupu certyfikatów inwestycyjnych k. 79-81, k. 82-84, umowa k. 85-88)

Pismem z dnia 27 sierpnia 2018 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.096.031,80 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania.

W odpowiedzi, bank pismem z dnia 5 września 2018 r. poinformował powoda, iż do powyższego pisma nie dołączono stosownego pełnomocnictwa, które upoważniałoby bank do odniesienia się do poruszonych w piśmie sprawy, w tym udzielenia informacji objętych tajemnicą bankową.

Pismem z dnia 25 kwietnia 2019 r. powód złożył wniosek o zawiązanie do próby ugodowej.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 89, odpowiedź banku k. 90, wniosek o zawiązanie do próby ugodowej k. 91-91v.)

W dniu 22 listopada 2017 r. pojawił się komunikat (...) w sprawie (...) Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A., w którym wskazano, iż Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła na ww. spółkę karę pieniężną w wysokości 5.000.000 zł oraz cofnęła zezwolenie na wykonywanie działalności polegającej na tworzeniu funduszy inwestycyjnych.

(dowód: komunikat (...) z 22.11.2017 r. k. 153-153v.)

W dniu 9 marca 2018 r. nastąpiło pierwsze ogłoszenie o otwarciu likwidacji funduszu:

- Inwestycje Rolne Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych;
- Lasy Polskie Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych.

Likwidatorem funduszy jest (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W..

(dowód: pierwsze ogłoszenie o otwarciu likwidacji k. 155-155v.)

W Warunkach Emisji Certyfikatów inwestycyjnych będących przedmiotem niniejszego sporu określono w Rozdziale I czynniki ryzyka związane z inwestycjami w przedmiotowe Certyfikaty.

(dowód: Warunki Emisji Certyfikatów k. 181-215v.)

Wydział I do Spraw Przepisowości (...) Prokuratury (...) w Ł. prowadzi postępowanie przygotowawcze RP I Ds. 27.2017, którego przedmiotem są czyny z art. 296 § 1, § 2 i § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., które popełnione mogły zostać w związku z działalnością czterech funduszy inwestycyjnych zamkniętych – L. Polskie F., Inwestycje Rolne F., Inwestycje Selekttywne F. oraz V. F., pozostających aktualnie w likwidacji.

Przewidziany termin zakończenia likwidacji Funduszu określony został na dzień 23 sierpnia 2024 r.

(dowód: pismo prokuratury regionalnej w Ł. k. 297, czwarte zawiadomienie o przesunięciu terminu zakończenia likwidacji Funduszu k. 332-332v. i k. 333-333v.)

Powód K. J. jest wieloletnim klientem pozwanego banku. Posiadał status klienta (...). Powód posiadał u pozwanego lokaty, (...) i rachunek firmowy. Powód posiadał lokaty terminowe, które były przedłużane co dwa lata. Oddział banku, którego powód jest klientem mieści się w O. przy ul. (...). W umowie o współpracy i pełnienie funkcja agenta firmy inwestycyjnej zawarty między pozwanym bankiem a (...) S.A. z dnia 15 kwietnia 2010 r. opisane zostały szczegółowe zasady wykonywania czynności, wraz z aneksem nr (...) z dnia 28.04.2015 r. dotyczącym certyfikatów inwestycyjnych. Do obowiązków banku należy: przyjmowanie deklaracji zainteresowania złożeniem zapisu na certyfikaty inwestycyjne; przekazywanie propozycji nabycia certyfikatów inwestycyjnych; przyjmowanie zapisów na certyfikaty inwestycyjne; przyjmowanie i przekazywanie innych dyspozycji oraz dokumentów z certyfikatami inwestycyjnymi; udzielanie informacji dotyczących certyfikatów inwestycyjnych. (...) S.A. brał udział w procesie oferowania i nabywania Certyfikatów jako dystrybutor pośredniczący w przyjmowaniu zapisów na Certyfikaty. W trakcie obsługi kasowej powód zapytał o bieżącą ofertę, gdyż skończyła mu się lokata. Został poinformowany o lokatach oraz nowej ofercie (...), w której bank przyjmuje zapisy na Certyfikaty funduszu w Inwestycje Rolne i L.. Klient wyraził zainteresowanie, umówił się na wizytę i złożył zapisy na Certyfikaty. Przed nabyciem Certyfikatów inwestycyjnych powód otrzymał opracowanie i Karty Funduszu (...) i WI L. Polskie. (...) i informacje przedstawiane powodowi przez przedstawiciela banku pochodziły z (...) S.A., który zarządzał portfelem inwestycyjnym WI L. Polskie i (...). Obecnie Fundusze Rolne i L. są w likwidacji.

(dowód: zeznania świadka B. M. (1) k. 301-307, przesłuchanie powoda k. 338-339v.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powoda podlegało oddaleniu. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dowodów. W ocenie Sądu przedłożone przez strony dokumenty co do zasady były wiarygodne i nie były kwestionowane przez strony.

Ustalając stan faktyczny Sąd uwzględnił dowód z zeznań świadka B. M. (1). W ocenie Sądu zeznania świadka były wiarygodne w takim zakresie w jakim znalazły potwierdzenie w zebranych dokumentach, ewentualnie w takim zakresie w jakim nie zostały zaprzeczone przez inne dowody. Zeznania świadka są logiczne i spójne, a powód w żaden sposób nie zdołał ich zakwestionować.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom powoda wyłącznie w takiej części, w której korespondują z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W pozostałym zakresie wyjaśnienia te są nie tylko sprzeczne z doświadczeniem życiowym, nielogiczne i niespójne, ale również rażąco sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym.

Powód prezentuje wersję, w której rozmowy z bankiem podjął wyłącznie z powodu nakłonienia przez pracownika banku – B. M. (1), by inwestycji dokonał bez jakiegokolwiek rozeznania, opierając się wyłącznie na zaufaniu do pracownicy banku. Powód nie czytał żadnych dokumentów - ani przed, ani po zawarciu umowy. Powołuje się na absolutną niewiedzę i całkowitą niezajomość kwestii ekonomicznych, jednocześnie od lat prowadził działalność gospodarczą, dysponuje znacznym majątkiem który inwestował w produkty finansowe.

Zarzucając brak jakichkolwiek informacji powód jednocześnie potwierdza, że była mowa o gwarancji, rodzajach funduszy, tyle że powód w to nie wnikał. Niewiarygodne i oczywiście sprzeczne z dokumentami jest twierdzenie, że powód został wprowadzona w błąd co do emitenta certyfikatów. Wynika to już z jego przesłuchania, w którym takiej okoliczności nie podnosi, a jedynie stwierdza, że nie był świadomy, że nie jest to produkt banku. Taki brak świadomości, o ile w tym zakresie jego zeznania są szczerze, mógł wynikać jedynie z tego, że rzeczywiście nie wnikał i nie słuchał uważnie przekazywanych informacji – co nie oznacza, że te informacje nie były przekazane. Zasadnicza sprzeczność pojawia się, gdy z jednej strony powód twierdzi, że był przekonany, że fundusze stanowią produkt pozwanego banku, z drugiej zaś – że o bezpieczeństwie produktu upewnił ją fakt, że bank je sprzedaje. Co więcej, każdy z dokumentów podpisanych przez powoda zawiera wielokrotne, począwszy od nagłówka i nazwy produktu po całą treść, dane emitenta i charakteru produktu – nawet bez czytania wystarczyło pobieżne rzucenie okiem, by stwierdzić te dane. Czas spotkania w banku powód określiła na ok. 15 minut – co miało wynikać z zapewnień pracownika banku o bezpieczeństwie inwestycji. Tymczasem zarówno czynności, jakie zostały wówczas dokonane – nawet bez bardzo wnikliwego zapoznania się z dokumentami – bez wątpienia wymagały znacznie więcej czasu, uwzględniając w tym wstępną rozmowę informacyjną (a według powoda usilne przekonywanie go do zakupu), decyzję co do wyboru i wysokości inwestycji, wydruk dokumentów, zapoznanie się z nimi, podpisanie wraz z dopiskami. Powód także w postępowaniu procesowym negował fakt zawarcia umowy o świadczenie usług maklerskich, co w oczywisty sposób mija się z prawdą. Za niewiarygodne uznał Sąd twierdzenia powoda o braku informacji o ryzyku – powód otrzymał dokument (...), w których szczegółowo opisane były czynniki ryzyka.

Podkreślić należy, że powód – pomimo umożliwienia tego przez bank - jak twierdzi w ogóle nie przeczytał umowy i dokumentów przed ich podpisaniem, a skutkami braku minimalnej staranności przy jej zawarciu próbuje obciążyć pozwanego, co dodatkowo podważa wiarygodność jego zeznań. To powoduje, że zeznania powoda co do przebiegu czynności związanych z zawarciem umowy, udzielonych mu informacji i pouczeń są niewiarygodne. W konsekwencji sąd w tym zakresie oparł się na zeznaniach świadka B. M. (2) i dokumentach.

Z tych względów Sąd odmówił wyjaśnieniom powoda przymiotu wiarygodności we wskazanym powyżej zakresie, jako obliczonego wyłącznie na uzyskanie korzyści procesowych i nieodpowiadającego rzeczywistemu stanowi faktycznemu, a w konsekwencji – uznał je za nieprzydatne dla dokonania ustaleń faktycznych.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. wnioszek dowodowy strony powodowej dotyczący wezwania i przesłuchania świadka B. M. (1) na rozprawie. Sąd uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym pisemne zeznania świadka B. M. (1), są wystarczające do prawidłowego rozpoznania niniejszej sprawy. W związku z powyższym, Sąd uznał wnioskowany dowód jako nieprzydatny do rozstrzygnięcia.

Strona powodowa swe żądania opierała na art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. W zakresie podstawy z art. 415 k.c. zarzucał wprowadzenie go w błąd co do emitenta i gwaranta instrumentów finansowych. W zakresie obowiązków, które powinna spełnić względem klienta firma inwestycyjna, jak podaje powód, w tym przypadku bank – zarzucił naruszenie Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych z dnia 24 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1078) w wersji obowiązującej w dniach nabycia Certyfikatów. Postawił także zarzut naruszenia przez pozwanego art. 83a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2021.328 t.j.), w brzmieniu obowiązującym w dacie nabywania Certyfikatów. Kolejnym zarzutem strony powodowej było naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 Nr 50, poz. 331) – w brzmieniu na dzień 26 września 2016 r. Strona powodowa podała także, iż doszło do naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Powód podniósł, iż doszło do nienależytego wykonania zobowiązania po stronie banku (art. 471 k.c.).

W pierwszej kolejności i dla porządku poczynionych rozważań wskazać, iż zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia, natomiast stosownie do art. 430 k.c. kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Z kolei, zgodnie z art. 84 k.c. jeśli oświadczenie woli zostało skierowane do innej osoby, a czynność prawna miała odpłatny charakter, uchylenie się od jego skutków wymaga, aby błąd dotyczył czynności prawnej i był istotny, a ponadto by zaistniała przynajmniej jedna z trzech okoliczności odnoszących się do zachowania adresata oświadczenia woli, a polegająca na tym, że adresat wywołał błąd (choćby bez swojej winy), wiedział o błędzie, czy też z łatwością mógł błąd zauważyć.

Sąd uznał za niewykazane twierdzenie powoda, że pozostawał w błędzie wywołanym przez pracownika pozwanego przy zawarciu umowy oraz dokonywaniu zapisu na certyfikaty inwestycyjne, a polegającym na mylnym przeświadczeniu o bezpieczeństwie dokonywanej operacji i braku ryzyka związanego z inwestycją środków w certyfikaty. Powód mógł zapisać się na certyfikaty w całym okresie subskrypcji, nie działał pod presją czasu, mógł odrzucić propozycję nabycia, nie akceptować formularza zapisu, nie opłacić zaakceptowanego wcześniej zapisu. Sąd nie dał wiary, iż pracownik banku zapewniał o bezpieczeństwie produktu i że Certyfikaty wolne są od ryzyka. Świadek wprost zaprzeczyła temu w swoich zeznaniach, wskazując, że ani ona, ani żaden inny pracownik pozwanej nie składali takiego zapewnienia. Brak zatem podstaw do przyjęcia, że ze strony pozwanego powód uzyskał jakiegokolwiek nieprawdziwe informacje i został w ten sposób wprowadzony przez niego w błąd.

Jak wynika z oświadczenia złożonego przez powoda na formularzu, powód zapoznał się z (...), których pierwszy rozdział jest zatytułowany (...). Ponadto, z (...) wynika, że powodowi została przekazana informacja o ryzyku inwestycyjnym związanym z nabyciem Certyfikatów.

W związku z powyższym brak podstaw do przyjęcia, że powód nie był w tym zakresie zorientowany. Niezależnie od powyższego powód niewątpliwie uzyskał informacje na ten temat i miał możliwość zapoznania się z nimi. Powód przyznał, że tego nie uczynił, tłumacząc to zaufaniem do banku, w którym od wielu lat prowadzi rachunek.

Tego rodzaju usprawiedliwienie nie zasługuje jednak w żadnym razie na uwzględnienie. Nie ma błędu, gdy ktoś świadomie składa oświadczenie woli, nie znając jego treści, np. składa podpis na dokumencie, z którego treścią się nie zapoznał, z natury błędu bowiem wynika przekonanie błędzącego, że postrzegany przez niego stan rzeczy odpowiada

prawdzie. Innymi słowy, nieświadomość niezgodności między własnym obrazem sytuacji a rzeczywistością stanowi immanentną cechę błędu, Stąd postawa osoby składającej oświadczenie woli, świadomie wykluczająca możliwość poznania stanu faktycznego, wyłącza błąd. Osoba, która świadomie podpisuje dokument, nie znając jego treści, nie myli się, lecz świadomie akceptuje postanowienia zawarte w dokumencie, niezależnie od ich treści (por, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r., IV CSK 358/08).

Ponadto skala powyższej inwestycji (ponad milion złotych) i fakt, że powód jest profesjonalistą z bogatym doświadczeniem zawodowym (oraz wieloletnim klientem Banku), poddaje w wątpliwość twierdzenie jakoby nie był w ogóle świadomy powyższego ryzyka i przemawia za tym większą starannością w zapoznaniu się z powyższymi warunkami. Odmienna postawa świadczy o braku należytej dbałości o swoje interesy i powstaniu błędu wyłącznie z winy powoda. Poza tym zawarcie niektórych rodzajów umów, immanentnie wiążących się z wysokim stopniem ryzyka czy niepewności, wyłącza ze swojej natury możliwość powołania się na błąd (M. K., Błąd, s. 141; por, wyrok SA w Białymstoku z 21.1.2013 r., I ACa 833/12; wyrok SN z 5.10.2012 r., IV CSK 166/12), Z reguły mylne przeświadczenie w tego rodzaju transakcjach dotyczy przebiegu pewnych przyszłych zdarzeń (np. zdarzeń, od których zależy opłacalność inwestycji). Taki „błąd przewidywania” w ogóle nie stanowi błędu w jego potocznym znaczeniu (nie jest mylnym wyobrażeniem o rzeczywistości, lecz o przyszłych zdarzeniach). To zaś wyklucza potrzebę badania jakichkolwiek przesłanek prawnej doniosłości błędu, a w konsekwencji możliwość zastosowania art. 84 i 88 k.c. (por. B. Lewaszkiwicz-Pettyko. wska, w: M. Pyziak-Szafnicka, P. Księżak (red.), Kodeks, 2014, s. 887 i n.; por. wyrok SN z 19.10.2000 r., Ill CKN 963/98, OSNC 2002, Nr 5, poz. 63; wyrok SN z 9.8.2018 r., V CSK 435/17).

Podkreślenia wymaga, iż strony nie mogła łączyć umowa uregulowana w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Umowa o oferowanie instrumentów finansowych jest umową, której przedmiotem jest „pośrednictwo” w proponowaniu i zbywaniu instrumentów finansowych. Co do zasady umowa ta może zostać zawarta wyłącznie pomiędzy firmą inwestycyjną a emitentem. Rygor, o którym mowa była w art. 72 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, należy więc odnosić wyłącznie do umowy zawartej między tymi podmiotami.

Strony nie mogły również zawrzeć umowy, do której odsyła art. 73 ust. 1 ww. ustawy. Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych jest instytucją prawną umożliwiającą wtórny obrót papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym. Stronami transakcji zawieranych na rynku giełdowym i pozagiełdowym mogą być wyłącznie podmioty wskazane w art. 31 ust, 1 i 2 i art, 38 ust, 1 u.o.i.f., a w szczególności firmy inwestycyjne.

Nietrafnym okazał się także zarzut powoda, jakoby pozwany bank naruszył przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r, w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz.U.2012.1078 z późn. zm.).

W okolicznościach niniejszej sprawy brak było jednak podstaw do przyjęcia, że bank nie wywiązał się względem powoda z obowiązków informacyjnych wynikających z powyższego rozporządzenia. Jak wyżej wspomniano, informacje te zawierały dokumenty, z którymi powód winien był się zapoznać, przed zawarciem umowy, z czego świadomie zrezygnował. Poniesienie przez powoda powyższego ryzyka wbrew jego oczekiwaniom jest wynikiem jego własnej nieostrożności. W związku z powyższym strona pozwana nie wprowadziła powoda w błąd i nie wyrządziła mu w ten sposób żadnej szkody.

W ocenie Sądu nie zachodzą również podstaw, aby pozwanego obciążyć odpowiedzialnością za brak sprawdzenia rzetelności funduszu jako kontrahenta, gdyż w dacie nabywania certyfikatów nie istniały wątpliwości co do sposobu jego działania. Płynność wartości certyfikatów inwestycyjnych podlegała naturalnym prawom rynku ekonomicznego, a spadek ich cen nie może stanowić podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej. Podobnie, jak pozwany nie mógł przewidzieć, iż majątek Funduszy zostanie zdefraudowany przez osoby nim zarządzające oraz, że znajdą się one w likwidacji. Tym bardziej nie może ponosić odpowiedzialności za przestępcze działania innych podmiotów.

Nie można także pozwanemu przypisać naruszenia art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do tegoż przepisu (w brzmieniu obowiązującym w dacie zapisu na Certyfikaty):

§ 1. Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

§ 2. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- 1) (uchylony);
- 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji;
- 4) proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru.

Przede wszystkim powód nie przedstawił jakie działania czy zaniechania strony pozwanej miałyby wypełniać dyspozycję tego przepisu. Chodzi tutaj o te naruszenia prawa konsumenta, które godzą w interes konsumentów jako zbiorowości. Natomiast z okoliczności niniejszej sprawy wynika, iż działania czy też zaniechania strony pozwanej dotyczą jedynie podwoda.

Zdaniem Sądu pozwany nie naruszył przepisów ustawy z 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (aktualny t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 845), Kodeksu Etyki Bankowej oraz ustawy z 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (aktualny t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1689).

W tym miejscu należy przypomnieć, iż powód został w sposób rzetelny i wyczerpujący poinformowany o ryzykach związanych z inwestycjami. Nadto, jak ustalono wyżej, to powód nie zachował należytej staranności, rezygnując z dokładnego zapoznania się z przedstawianymi przez pozwanego dokumentami.

Na koniec powyższych rozważań dodać należy, iż Inwestycje Rolne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz L. Polski Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych znajdują się w likwidacji. Likwidacja funduszu inwestycyjnego jest procesem zmierzającym do zakończenia działalności przez fundusz w drodze ustania jego bytu prawnego w celu zaspokojenia wszystkich wierzytelności wobec funduszu przysługujących z jakichkolwiek tytułów prawnych, w szczególności w drodze zbycia jego aktywów, ściągnięcia należności funduszu, zaspokojenia wierzycieli funduszu i umorzeniu jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych przez wypłatę uzyskanych środków pieniężnych uczestnikom funduszu, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych, przy czym zbywanie aktywów funduszu w procesie likwidacji powinno być dokonywane z należyтым uwzględnieniem interesów uczestników funduszu inwestycyjnego. Powód nadal posiada 601 certyfikaty o określonej wartości. W toku likwidacji Funduszu certyfikaty te będą musiały zostać wykupione od powoda przez likwidatora, a więc powód nie uzyskał jeszcze finalnej kwoty z tytułu ich umorzenia. Zatem można by uznać, iż wystąpienie z powództwem w niniejszej sprawie jawi się jako przedwczesne.

Mając powyższe na względzie, Sąd powództwo oddalił jako bezzasadne, jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w pkt II wyroku na podstawie art. 100 k.c., mając na uwadze wynik postępowania oraz na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd zastosował tutaj zasadę słuszności, uznając, że w niniejszej sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego. Powód został wystarczająco poszkodowany wykupując

Certyfikaty, które okazały się nierentowne, by teraz dodatkowo karać go zasądzeniem kosztów procesu, a wytaczając powództwo mógł mieć uzasadnione przekonanie, że jego żądanie jest usprawiedliwione.

Sędzia Krystian Szela